

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน
คุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยใช้ CIPP Model
An Evaluation of Promoting Student's Moral and Ethics Project
in OBEC Moral Schools of Anubanhuaithapthan School
by Using the CIPP Model

วรัชยา ประจำ
Varutchaya Prajum

โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2
Anubanhuaithapthan School, Sisaket Primary Educational Service Area Office 2

Corresponding email: benyapa2013@gmail.com

Received: 25 June 2021; Revised: 23 July 2021; Accepted: 3 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยใช้ CIPP Model ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย จำนวนทั้งหมด 571 คน ประกอบด้วย ครู จำนวน 25 คน นักเรียน จำนวน 318 คน ผู้ปกครอง จำนวน 180 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 34 คน ปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จำนวน 8 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินบริบทของโครงการตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นไปได้ของโครงการ และความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 2) ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร 3) ผลการประเมินกระบวนการของโครงการ พบว่า 3.1) ผลการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการ โดยรวมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม 3.2) กระบวนการดำเนินงานโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน และ 4) ผลการประเมินผลผลิตของโครงการ พบว่า 4.1) พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การหลีกเลี่ยงอบายมุข คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมีวินัย และคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความกตัญญูต่อบุคคล 4.2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนิน

กิจกรรมของโครงการ และ 4.3) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเรียน การทำงานบ้าน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัวและโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาผลการประเมินโครงการโดยรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า ผลการประเมินโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ทุกด้าน

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ, คุณธรรมจริยธรรม, โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

ABSTRACT

The objectives of this research were to evaluate the project of promoting students' moral and ethics in OBEC moral schools, Anubanhuaithapthan school by using the CIPP model consisting of context, input, process, and products. The target group used in this research were 571 persons, consisting of 25 teachers, 318 students, 180 parents, 15 basic education boards, and 14 community leaders in the academic year 2020. The instruments of this research were 8 sets of questionnaires and the student's moral behavior observation form. The Statistics for analyzing the data were mean and standard deviation.

The results showed that: 1) The results of the project context evaluation according to the opinions of the teachers were at a strongly agreed level. The highest mean was the project feasibility. The opinions of parents were at a strongly agreed level. The highest mean was the consistency of the project with the need to develop student's moral and ethics. 2) The results of the project input evaluation according to the opinions of teachers overall were at an agreed level. The highest mean was personnel. 3) The results of the project process evaluation showed that: 3.1) The results of doing the project activity overall were at the highest level. The highest mean was morality camp activity. 3.2) The results of the project's process overall were at the highest level. The highest mean was doing. 4) The results of the project product evaluation showed that 4.1) student's moral and ethical behavior consist of the moral for developing themselves overall was at a very good level, the highest mean was an avoid all vices. The moral for developing work overall was a the very good level, the highest mean was discipline. The moral for developing social coexistence overall was at a very good level, the highest mean was gratitude. 4.2) Students' satisfaction toward the process of the project overall was at the highest level. The highest mean was students has participated in doing an activity of the project. 4.3) Stakeholders' satisfaction toward the student's moral and ethical behavior overall was at the highest level. The highest mean was students did daily routine, study, housework, and every activity in the family and school appropriately. Considering the project evaluation all 4 sides showed that the result of the project evaluation passed the evaluation criteria as follows.

Keywords: Project Evaluation, Moral and Ethics, OBEC Moral Schools

บทนำ

ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้ชี้ให้เห็นถึงการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย โดยมีหลักการสำคัญคือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม และหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการซึ่งได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้จัดทำโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ชี้นำคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ สร้างความรู้สึกรับผิดชอบชีวิต และภูมิใจในการทำความดี รวมทั้งสร้างเครือข่ายองค์กรแห่งคุณธรรม โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและมีความต่อเนื่อง ทั้งนี้ สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557) ได้กำหนดคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะพื้นฐานของผู้เรียนโดยกำหนดไว้เป็นแนวทางการพัฒนาและประเมินคุณธรรมสำหรับผู้เรียน และกำหนดให้สถานศึกษาได้นำไปปฏิบัติ ประกอบด้วยคุณธรรม 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คุณธรรมเพื่อการพัฒนาด้านตน เป้าหมายคือ ผู้เรียนพัฒนาคุณธรรมของตนเองได้ตามศักยภาพและดำรงตนอย่างมีความสุข โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น ประกอบด้วยคุณธรรม 6 ประการคือ รักสะอาด ความสนใจใฝ่รู้ ความเชื่อมั่นในตนเอง การพึ่งตนเอง การรักษาศีล 5 หรือหลักธรรมพื้นฐานของศาสนาของตนนับถือ และการหลีกเลี่ยงอบายมุข กลุ่มที่ 2 คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน เป้าหมายคือ ความสำเร็จของการทำงานรายบุคคลและการทำงานกลุ่ม ประกอบด้วยคุณธรรม 6 ประการคือ ความประหยัด ความมีวินัย ความอดุสาหะ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีน้ำใจ และกลุ่มที่ 3 คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม เป้าหมาย คือ สังคมอยู่ร่วมกันเป็นสุขร่วมกันประกอบด้วยคุณธรรม 6 ประการ คือ ความกตัญญูกตเวที ความเสียสละ ความสามัคคี ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความเป็นประชาธิปไตย และจิตสาธารณะ

อย่างไรก็ตาม สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายด้านทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้คนไทยส่วนใหญ่ได้รับความสะดวกสบายจนมีค่านิยมทางด้านวัตถุเพิ่มมากขึ้นตามกระแสสังคมของวัตถุนิยมจนลืมนึกถึงคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ส่งผลให้เยาวชนรับรู้และแสดงออกในสิ่งที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสมควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดี

งามเพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559) ได้กล่าวว่า คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุกและความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่าคนดีมีคุณธรรม และสอดคล้องกับศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2560) ได้กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในปัจจุบัน พบว่า นักเรียนยังมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อยู่บางประการ ได้แก่ 1) พฤติกรรมขาดวินัย เช่น มาสาย หนีเรียน แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ใช้โทรศัพท์มือถือผิดกาลเทศะ ไม่ใส่หมวกกันน็อค 2) พฤติกรรมขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น ไม่มีสัมมาคารวะ พูดคำหยาบ 3) พฤติกรรมขาดความรับผิดชอบ เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ลอกการบ้านไม่ส่งการบ้าน ไม่ปิดน้ำ-ไฟหลังใช้ ไม่รักษาความสะอาดในโรงเรียน ขาดจิตสำนึกสาธารณะ 4) พฤติกรรมขาดความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ลักขโมย พูดโกหก ทุจริตการสอบ เก็บของได้ไม่ส่งคืน และ 5) พฤติกรรมเสี่ยง ก้าวร้าว เช่น สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เล่นการพนัน ทะเลาะวิวาท ติดเกม ฟุ่มเฟือย ทำลายทรัพย์สินของส่วนรวม ช่มชู้รังแกเพื่อน-รุ่นน้อง ตั้งครรภ์ระหว่างเรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ซึ่งได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติในการนำนโยบายมาปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม เพราะคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นค่านิยมพื้นฐานสำหรับการยึดถือและประพฤติปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันของสังคม เป็นเครื่องมือสร้างความมั่นคงทางจิตใจ สร้างระเบียบวินัยให้แก่คนในชาติ สร้างความเจริญทางจิตใจให้แก่มนุษย์ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างเข้าใจกัน จึงเป็นปัจจัยสำคัญของความมั่นคงมาตุภูมิของสังคมและประเทศชาติ หากคนในสังคมขาดคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ย่อมจะส่งผลเสียหายแก่สังคม การที่สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขขึ้นอยู่กับคนในสังคมนั้นได้รับการปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม ประพฤติปฏิบัติจนเกิดความเคยชินต่อการกระทำที่ดี ตลอดจนทำให้เกิดความสุข ความพึงพอใจให้กับตนเอง และทำให้เกิดสันติสุขต่อสังคมและประเทศชาติ

การประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อการตรวจสอบหรือบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ พิจารณาตัดสินคุณค่าว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งจะช่วยให้ได้สารสนเทศที่เชื่อถือได้และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุง และพัฒนาโครงการต่อไปหรือจะยุติโครงการ ดังนั้น การดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ในปีการศึกษา 2563 จึงควรมีการประเมินโครงการดังกล่าว เพราะโรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันจำเป็นต้องทราบผลแห่งความสำเร็จ คุณค่า ความเหมาะสม จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและปัญหาของการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของโครงการ เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหา แนวทางการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาโครงการให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการประเมินโครงการครั้งนี้ผู้ประเมินได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินซิปป (CIPP Model) ของสตีฟเฟิลปัม ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจด้วยวิธีการเชิงระบบ มีแบบแผนชัดเจน ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ และช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นรูปแบบการประเมินที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย เข้าใจง่าย และ

สะดวกในการปฏิบัติ รูปแบบการประเมินชิปปี้ ประกอบด้วย การประเมินบริบท (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ซึ่งผลการประเมินจะช่วยให้ได้สารสนเทศที่เชื่อถือได้และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุง และพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยใช้ CIPP Model ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ยกเว้น ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้มาโดยการเลือกแบบโควตา มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ครู โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

1.2 นักเรียน โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 318 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

1.3 ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 15 ห้องเรียน ๆ ละ 12 คน รวม จำนวน 180 คน กำหนดขนาดกลุ่มเป้าหมายโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และทำการเลือกแบบโควตา

1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 14 คน (ไม่รวมผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา) ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

1.5 ผู้นำชุมชน โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จำนวน 34 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. ขอบเขตเนื้อหา

2.1 โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จัดขึ้นเป็นกิจกรรมปฏิบัติรายวัน รายเดือน รายภาคเรียน และรายปีการศึกษา จำนวนทั้งหมด 11 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมปฏิบัติธรรมนำชีวิต 2) กิจกรรมสร้างวินัยในตนเอง 3) กิจกรรมน้อมนำถ้อยคำ 4) กิจกรรมทำความดีเพื่อสังคม 5) กิจกรรมประชาธิปไตย 6) กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 7) กิจกรรมเปิดเทอมสร้างสุขให้ความรักก่อนให้ความรู้ 8) กิจกรรมโรงเรียนศีล 5 ตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง 9) กิจกรรมเด็กดีมีคุณธรรม 10) กิจกรรมโครงการคุณธรรมตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน และ 11) กิจกรรมเปิดบ้านคุณธรรม

2.2 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ผู้ประเมินได้ดำเนินการประเมินโครงการ โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) การประเมินประกอบด้วย

1) การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และความเป็นไปได้ของโครงการ

2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ด้านสื่อและอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารจัดการ

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการ และกระบวนการดำเนินงานของโครงการ ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามและประเมินผล การปรับปรุงและพัฒนา

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการ และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน มีทั้งหมด 8 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 7 ฉบับ และแบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

3.1 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. วิธีการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินชิปปี้ และแนวทางการประเมินคุณธรรมจริยธรรม

2. สร้างข้อคำถามโดยนำนิยามศัพท์ของการประเมินโครงการมาสร้างเป็นข้อคำถามให้ครอบคลุมทุกประเด็น ประกอบด้วยการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถามสำหรับการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของคำถาม และความเหมาะสมของภาษา โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

3.2 นำผลการพิจารณาแต่ละข้อคำถาม ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) แล้วพิจารณาเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่าข้อนั้นมี ความสอดคล้องเหมาะสม

3.3 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับข้อคำถามให้มีความชัดเจน สามารถสื่อความได้ง่าย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชนของโรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัยและโรงเรียนอนุบาลราชสีไศล ซึ่งเป็นโรงเรียนที่

เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย ให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยดำเนินการทดลองใช้ในปีการศึกษา 2562 แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบ Pearson ระหว่างคะแนนแต่ละข้อคำถามกับคะแนนรวม (Item - Total Correlation) และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α : Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4. จัดพิมพ์แบบสอบถามสำหรับการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบสังเกต

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. วิธีการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินชิปปี้ และแนวทางการประเมินคุณธรรมจริยธรรม

2. สร้างข้อคำถามโดยนำนิยามศัพท์เกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมาสร้างเป็นข้อคำถามให้ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน โดยได้จำแนกกลุ่มคุณธรรม ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน 2) คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน และ 3) คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยให้ครูเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ซึ่งแบบสังเกตพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. การหาคุณภาพของแบบสังเกตพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสังเกตไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของคำถาม และความเหมาะสมของภาษา โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

3.2 นำผลการพิจารณาแต่ละข้อคำถาม ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) แล้วพิจารณาเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่าข้อนั้นมีความสอดคล้องเหมาะสม

3.3 นำแบบสังเกตไปปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับข้อคำถามให้มีความชัดเจน สามารถสื่อความได้ง่าย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.4 นำแบบสังเกตไปทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของพฤติกรรมที่มุ่งประเมิน ข้อคำถาม และความสอดคล้องกันของผลการประเมิน โดยในปีการศึกษา 2562 ได้มอบหมายให้ครู จำนวน 2 คน ทดลองใช้แบบสังเกต โดยสังเกตพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนจำนวน 10 คน ประเมินครอบคลุมพฤติกรรมคุณธรรมทั้ง 3 กลุ่ม คือ คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน และคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งผู้ประเมินแต่ละคนต่างใช้แบบสังเกตและให้คะแนนโดยไม่ปรึกษากัน

3.5 นำผลการสังเกตพฤติกรรมที่ได้ มาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index: RAI) โดยวิธีการของ Judith A. Burry - Stock และคณะ (สุรัชย์ มีชาญ, 2547) เพื่อสะท้อนถึงความสอดคล้องของการประเมิน

4. จัดพิมพ์แบบสังเกตพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ทั้ง 8 ฉบับ สรุปลำดับดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือ
1. การประเมินบริบท	ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อบริบทของโครงการฯ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ (5) เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4) เห็นด้วย (3) ไม่แน่ใจ (2) ไม่เห็นด้วย และ (1) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การประเมินแบ่งออกเป็น 4 ด้าน มีข้อคำถาม จำนวน 19 ข้อ	1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน 2. ครู จำนวน 40 คน	1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.71-1.00 2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.29-0.69 3. ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.87
	ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อบริบทของโครงการฯ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ (5) เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4) เห็นด้วย (3) ไม่แน่ใจ (2) ไม่เห็นด้วย และ (1) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การประเมินแบ่งออกเป็น 4 ด้าน มีข้อคำถาม จำนวน 17 ข้อ	1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน 2. ผู้ปกครอง จำนวน 40 คน	1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.86-1.00 2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.26-0.77 3. ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.85
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า	ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยนำเข้าของโครงการฯ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ (5) เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4) เห็นด้วย (3) ไม่แน่ใจ (2) ไม่เห็นด้วย และ (1) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การประเมินแบ่งออกเป็น 5 ด้าน มีข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ	1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน 2. ครู จำนวน 40 คน	1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.71-1.00 2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.33-0.72 3. ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.89
3. การประเมินกระบวนการ	ฉบับที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการ	1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน 2. ครู จำนวน 40 คน	1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

การประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือ
	ในโครงการฯ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ (5) มากที่สุด (4) มาก (3) ปานกลาง (2) น้อย และ (1) น้อยที่สุด การประเมินแบ่งออกเป็น 11 กิจกรรม มีข้อคำถาม จำนวน 21 ข้อ		มีค่าอยู่ระหว่าง 0.27-0.70 3. ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.88
	ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อกระบวนการดำเนินงานของโครงการฯ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5) มากที่สุด (4) มาก (3) ปานกลาง (2) น้อย และ (1) น้อยที่สุด การประเมินแบ่งออกเป็น 4 ด้าน มีข้อคำถาม จำนวน 14 ข้อ	1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน 2. ครู จำนวน 40 คน	1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.86-1.00 2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.44-0.79 3. ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.90
4. การประเมินผลผลิต	ฉบับที่ 6 แบบสังเกตพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ (5) ดีมาก (4) ดี (3) ปานกลาง (2) พอใช้ และ (1) ควรปรับปรุง การประเมินแบ่งออกเป็นคุณธรรม 3 กลุ่ม มีข้อคำถาม จำนวน 78 ข้อ	1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน 2. ครู จำนวน 2 คน สังเกตพฤติกรรมนักเรียน จำนวน 10 คน	1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.71-1.00 2. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index: RAI) พฤติกรรมคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน มีค่าเท่ากับ 0.94 พฤติกรรมคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน มีค่าเท่ากับ 0.96 และ พฤติกรรมคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม มีค่าเท่ากับ 0.93
	ฉบับที่ 7 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโครงการฯ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ (5) มากที่สุด (4) มาก (3) ปานกลาง (2) น้อย และ (1) น้อยที่สุด มีข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ	1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน 2. นักเรียน จำนวน 40 คน	1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.71-1.00 2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.37-0.66 3. ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.83
	ฉบับที่ 8 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน มีลักษณะเป็นมาตรา	1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน 2. ครู จำนวน 20 คน 3. ผู้ปกครอง จำนวน 40 คน	1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.35-0.82

การประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือ
	ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ (5) มากที่สุด (4) มาก (3) ปานกลาง (2) น้อย และ (1) น้อยที่สุด มีข้อคำถาม จำนวน 18 ข้อ	4. คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน 5. ผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน	3. ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.89

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 การประเมินบริบทของโครงการ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อบริบทของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ให้กลุ่มเป้าหมายตอบด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1-30 มิถุนายน 2563

4.2 การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อยังปัจจัยนำเข้าของโครงการ ให้กลุ่มเป้าหมายตอบด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1-10 กรกฎาคม 2563

4.3 การประเมินกระบวนการของโครงการ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการ และแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อกระบวนการของโครงการ ให้กลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง ระหว่าง 20 กรกฎาคม 2563 ถึงวันที่ 12 มีนาคม 2564

4.4 การประเมินผลผลิตของโครงการ ดังนี้

4.4.1 การประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินนักเรียน ระหว่างวันที่ 15-24 มีนาคม 2564

4.4.2 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ให้กลุ่มเป้าหมายตอบด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 25-31 มีนาคม 2564

4.4.3 ศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชน ให้กลุ่มเป้าหมายตอบด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 25-31 มีนาคม 2564

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3.51 จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

ผลการดำเนินงานวิจัย

ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน มีดังนี้

1. การประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ผลการประเมินแสดงดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 ผลการประเมินบริบทของโครงการตามความคิดเห็นของครู

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านความต้องการจำเป็นของโครงการ	4.57	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	ด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ	4.60	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3	ด้านความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน	4.63	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	ด้านความเป็นไปได้ของโครงการ	4.72	0.44	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เฉลี่ย		4.63	0.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินบริบทของโครงการตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.47) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นไปได้ของโครงการ ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ด้านความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.48) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความต้องการจำเป็นของโครงการ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.48)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินบริบทของโครงการตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านความต้องการจำเป็นของโครงการ	4.63	0.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	ด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ	4.61	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3	ด้านความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน	4.63	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	ด้านความเป็นไปได้ของโครงการ	4.65	0.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เฉลี่ย		4.66	0.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินบริบทของโครงการตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.46) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ด้านความเป็นไปได้ของโครงการ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.46) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.49)

2. การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ผลการประเมินแสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการตามความคิดเห็นของครู

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านบุคลากร	4.54	0.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	ด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้	4.47	0.50	เห็นด้วย
3	ด้านสื่อและอุปกรณ์	4.41	0.49	เห็นด้วย
4	ด้านงบประมาณ	4.42	0.49	เห็นด้วย
5	ด้านการบริหารจัดการ	4.52	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เฉลี่ย		4.48	0.49	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.49) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสื่อและอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.49)

3. การประเมินกระบวนการของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จำแนกผลการประเมินดังนี้

3.1 ผลการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการ แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการ

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	กิจกรรมปฏิบัติธรรมนำชีวิต กิจกรรมย่อย 1) กิจกรรมนั่งสมาธิ	4.60	0.50	มากที่สุด
2	กิจกรรมปฏิบัติธรรมนำชีวิต กิจกรรมย่อย 2) กิจกรรมถวายเพลทุกวันพระ	4.56	0.51	มากที่สุด
3	กิจกรรมปฏิบัติธรรมนำชีวิต กิจกรรมย่อย 3) กิจกรรมสวดมนต์ประจำวันศุกร์	4.68	0.48	มากที่สุด
4	กิจกรรมปฏิบัติธรรมนำชีวิต กิจกรรมย่อย 4) กิจกรรมตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง	4.56	0.51	มากที่สุด
5	กิจกรรมปฏิบัติธรรมนำชีวิต กิจกรรมย่อย 5) กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม	4.84	0.37	มากที่สุด
6	กิจกรรมสร้างวินัยในตนเอง กิจกรรมย่อย 1) กิจกรรมแต่งกายถูกระเบียบ ร่ายกายสะอาด	4.60	0.50	มากที่สุด
7	กิจกรรมสร้างวินัยในตนเอง กิจกรรมย่อย 2) กิจกรรมรักษาความสะอาดภายในโรงเรียน	4.68	0.48	มากที่สุด
8	กิจกรรมสร้างวินัยในตนเอง กิจกรรมย่อย 3) กิจกรรมแปรงฟัน	4.56	0.51	มากที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	กิจกรรมสร้างวินัยในตนเอง กิจกรรมย่อย 4) กิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติ	4.76	0.44	มากที่สุด
10	กิจกรรมสร้างวินัยในตนเอง กิจกรรมย่อย 5) กิจกรรมรับประทานอาหารกลางวัน	4.64	0.49	มากที่สุด
11	กิจกรรมน้อมนำถ้อยคำ กิจกรรมย่อย 1) กิจกรรมไหว้ครู	4.64	0.49	มากที่สุด
12	กิจกรรมน้อมนำถ้อยคำ กิจกรรมย่อย 2) กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ	4.60	0.50	มากที่สุด
13	กิจกรรมน้อมนำถ้อยคำ กิจกรรมย่อย 3) กิจกรรมรำลึกถึงสุนทรพจน์ครู	4.56	0.51	มากที่สุด
14	กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	4.56	0.51	มากที่สุด
15	กิจกรรมประชาธิปไตย	4.52	0.51	มากที่สุด
16	กิจกรรมเปิดเทอมสร้างสุขให้ความรักก่อนให้ความรู้	4.60	0.50	มากที่สุด
17	กิจกรรมทำความดีเพื่อสังคม	4.56	0.51	มากที่สุด
18	กิจกรรมเด็กดีมีคุณธรรม	4.60	0.50	มากที่สุด
19	กิจกรรมโรงเรียนศีล 5 ตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง	4.56	0.51	มากที่สุด
20	กิจกรรมโครงการคุณธรรมตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน	4.60	0.50	มากที่สุด
21	กิจกรรมเปิดบ้านคุณธรรม	4.80	0.41	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.62	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการ โดยรวมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.49) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมปฏิบัติธรรมนำชีวิต กิจกรรมย่อย 5) กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.37) รองลงมาคือ กิจกรรมเปิดบ้านคุณธรรม ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.41) และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กิจกรรมประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.51)

3.2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการ แสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการ

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการวางแผน	4.60	0.50	มากที่สุด
2	ด้านการดำเนินงาน	4.62	0.49	มากที่สุด
3	ด้านการติดตามและประเมินผล	4.58	0.50	มากที่สุด
4	ด้านการปรับปรุงและพัฒนา	4.52	0.51	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.59	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า กระบวนการดำเนินงานโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.50) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.49) รองลงมาคือ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนา ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.51)

4. การประเมินผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จำแนกผลการประเมินดังนี้

4.1 ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน แสดงดังตารางที่ 7-9

ตารางที่ 7 ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน กลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	รักสะอาด	4.76	0.43	ดีมาก
2	ความสนใจใฝ่รู้	4.57	0.48	ดีมาก
3	ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.46	0.49	ดี
4	การพึ่งตนเอง	4.69	0.45	ดีมาก
5	การรักษาศีล 5 หรือหลักธรรมพื้นฐานของศาสนาที่ตนนับถือ	4.87	0.18	ดีมาก
6	การหลีกเลี่ยงอบายมุข	4.91	0.18	ดีมาก
เฉลี่ย		4.72	0.35	ดีมาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน กลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.35) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การหลีกเลี่ยงอบายมุข ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.18) รองลงมาคือ การรักษาศีล 5 หรือหลักธรรมพื้นฐานของศาสนาที่ตนนับถือ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.18) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.49)

ตารางที่ 8 ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน กลุ่มคุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ความประหยัด	4.63	0.48	ดีมาก
2	ความมีวินัย	4.75	0.43	ดีมาก
3	ความอดทน	4.59	0.49	ดีมาก
4	ความรับผิดชอบ	4.61	0.48	ดีมาก
5	ความซื่อสัตย์สุจริต	4.62	0.48	ดีมาก
6	ความมีน้ำใจ	4.57	0.49	ดีมาก
เฉลี่ย		4.63	0.48	ดีมาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน กลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.48) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมีวินัย ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ ความประหยัด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.48) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความมีน้ำใจ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.49)

ตารางที่ 9 ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน กลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ความกตัญญูกตเวที	4.72	0.44	ดีมาก
2	ความเสียสละ	4.55	0.50	ดีมาก
3	ความสามัคคี	4.70	0.45	ดีมาก
4	ความมีมนุษยสัมพันธ์	4.64	0.48	ดีมาก
5	ความเป็นประชาธิปไตย	4.67	0.47	ดีมาก
6	จิตสาธารณะ	4.48	0.51	ดี
เฉลี่ย		4.64	0.47	ดีมาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน กลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.47) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความกตัญญูกตเวที ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ความสามัคคี ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.51)

4.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ แสดงดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการ

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนได้จัดประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรม ทำให้มีความเข้าใจชัดเจน	4.51	0.50	มากที่สุด
2	โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอ กิจกรรมหรือปรับปรุงกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น	4.46	0.50	มาก
3	โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอย่างหลากหลาย	4.65	0.48	มากที่สุด
4	นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ	4.84	0.36	มากที่สุด
5	นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงตามแผนการดำเนินกิจกรรมของโครงการ	4.79	0.41	มากที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6	นักเรียนได้ฝึกคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา	4.70	0.46	มากที่สุด
7	นักเรียนมีโอกาสคิด ตัดสินใจ เลือกปฏิบัติด้วยตนเอง ตามความเหมาะสม	4.54	0.50	มากที่สุด
8	ครูและวิทยากรให้คำแนะนำ คำปรึกษา และดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.67	0.47	มากที่สุด
9	นักเรียนมีทักษะชีวิตที่ดีและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.61	0.49	มากที่สุด
10	นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากโครงการไปประยุกต์ใช้ในการชีวิตประจำวัน	4.76	0.43	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.65	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.46) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.31) รองลงมาคือ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงตามแผนการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.41) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอกิจกรรมหรือปรับปรุงกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.50)

4.3 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน แสดงดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	นักเรียนรักษาความสะอาดของร่างกาย เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย สิ่งของเครื่องใช้ และอุปกรณ์การเรียนของตนเอง	4.57	0.50	มากที่สุด
2	นักเรียนตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ความพยายาม กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และกว้างขวางมากขึ้น	4.58	0.49	มากที่สุด
3	นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าปฏิบัติงานที่ท้าทายความสามารถ เห็นคุณค่าของตนเอง และทำงานให้สำเร็จด้วยตนเอง	4.55	0.50	มากที่สุด
4	นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเรียน การทำงานบ้าน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัวและโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	4.81	0.40	มากที่สุด
5	นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามหลักศีล 5 เพื่อปรับพฤติกรรมของตนเองให้ละเว้นจากการกระทำที่เป็นโทษ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายกัน การลักขโมย การหลอกลวงฉ้อโกง การเสพสุราและยาเสพติด	4.54	0.50	มากที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6	นักเรียนละแวกหรือไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่น่าชีวิตของตนไปสู่ความเสื่อม เช่น การเที่ยวกลางคืน การพนัน การหมกมุ่นกับการเที่ยวเล่นที่ก่อให้เกิดโทษ และการติดเกม	4.66	0.48	มากที่สุด
7	นักเรียนใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างพอประมาณและระมัดระวังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า	4.52	0.50	มากที่สุด
8	นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ กติกา และข้อตกลงต่าง ๆ ในสังคม	4.51	0.50	มากที่สุด
9	นักเรียนมีความอดุสาหะ มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอด้วยความอดทน เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน	4.58	0.50	มากที่สุด
10	นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน ทั้งในฐานะผู้นำ และผู้ตามที่ดีของกลุ่มและสังคม ด้วยความตั้งใจละเอียดรอบคอบ และมีเหตุมีผล	4.55	0.50	มากที่สุด
11	นักเรียนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม จริงใจ ไม่ทรยศ คดโกง หลอกลวง ไม่คิดทำร้ายอาฆาตและพยาบาททั้งกาย วาจา ใจ	4.69	0.46	มากที่สุด
12	นักเรียนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน เอาใจใส่ และเห็นอกเห็นใจ	4.64	0.48	มากที่สุด
13	นักเรียนแสดงออกถึงการรู้จักคุณและการสนองคุณต่อบิดามารดา ครู เพื่อน ญาติพี่น้อง และผู้มีพระคุณ	4.73	0.44	มากที่สุด
14	นักเรียนแบ่งปันและช่วยเหลือเกื้อกูลต่อบุคคลอื่น ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน	4.54	0.50	มากที่สุด
15	นักเรียนมีความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน ช่วยกันทำงานหรือกิจกรรมที่ดีงามเป็นหมู่คณะ โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว	4.54	0.50	มากที่สุด
16	นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ ต้อนรับ ร่วมงานกับผู้อื่นอย่างราบรื่น เต็มใจให้ความช่วยเหลือ	4.55	0.50	มากที่สุด
17	นักเรียนเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น ประพฤติปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ ใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้องและเคารพในการตัดสินใจผู้อื่น	4.51	0.50	มากที่สุด
18	นักเรียนมีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือผู้อื่น และทำประโยชน์เพื่อสังคม ด้วยความตระหนัก สมควรใจ และกระตือรือร้น	4.42	0.50	มาก
เฉลี่ย		4.58	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่า ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.49) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นราย

ข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเรียน การทำงานบ้าน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัวและโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.40) รองลงมาคือนักเรียนแสดงออกถึงการรู้คุณค่าและการสนองคุณต่อบิดามารดา ปู่ย่า ตายาย ครู เพื่อน ญาติพี่น้อง และผู้มีคุณพระคุณ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.44) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือผู้อื่น และทำประโยชน์เพื่อสังคมด้วยความตระหนัก สำนึกใจ กระตือรือร้น และพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.50)

อภิปรายผล

ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทของโครงการ พบว่า ครูและผู้ปกครองมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ความต้องการจำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และความเป็นไปได้ของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนทั้งภายนอกและภายใน ศึกษากรอบนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงการศึกษาความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของชุมชน สำหรับครูผู้สอนได้จัดประชุมชี้แจงให้เข้าใจสภาพปัญหาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และเข้าใจนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จึงทำให้โครงการตรงกับความต้องการจำเป็นของครูและชุมชน ผลการประเมินดังกล่าวยังพบว่า ครูเห็นด้วยอย่างยิ่งกับด้านความเป็นไปได้ของโครงการ อาจเป็นเพราะกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง รวมถึงสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการดำเนินโครงการ และที่สำคัญคือ การดำเนินโครงการมีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนและชุมชน และผู้ปกครองเห็นด้วยอย่างยิ่งกับด้านความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ทั้งด้านการพัฒนาตน การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า จากผลการประเมินบริบทของโครงการสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ แปลงล้วน (2563) พบว่า ผลการประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ด้านความต้องการจำเป็น และด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล วิทยาคุณิรัตน์ (2562) พบว่า ผลการประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบุคลากรและด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ด้านสื่อและอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้วิจัยได้เตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการโครงการ โดยส่งครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และโรงเรียนเป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. จึงเกิดความตระหนักในการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้โรงเรียนได้ประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายได้เข้าใจ

ตรงกัน และเห็นความสำคัญให้การสนับสนุนงบประมาณ พัฒนาและปรับปรุงสถานที่ให้เหมาะสม และได้จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ จึงส่งผลให้โครงการมีปัจจัยดำเนินการอย่างเพียงพอ ผลการประเมินดังกล่าวยังพบว่า ครูเห็นด้วยอย่างยิ่งกับด้านบุคลากร อาจเป็นเพราะว่าจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ นอกจากนั้นผู้ปกครองและผู้นำชุมชนได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นอย่างมาก รวมถึงได้รับการสนับสนุนวิทยากรจากหน่วยงานภายนอก จากผลการประเมินบริบทของโครงการสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล วิทญานูวัฒน์ (2562) พบว่า ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม ด้านความเหมาะสมและพอเพียงเกี่ยวกับวิทยากร งบประมาณ ระยะเวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ความรู้ความสามารถของคณะทำงาน การสนับสนุนของฝ่ายบริหารโรงเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชนแต่ละกิจกรรมย่อย พบว่า ความเหมาะสม พอเพียง อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม และผ่านเกณฑ์การประเมิน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิระพงษ์ สุริยา (2563) พบว่า ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคม ในด้านความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้

3. ผลการประเมินกระบวนการของโครงการ พบว่า กิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกกิจกรรมปฏิบัติได้อยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานในโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ประชุมชี้แจงการกำหนดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้สอดคล้องเหมาะสม ครอบคลุมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน รวมถึงความชัดเจนของโครงการที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ทุกกิจกรรม และสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ซึ่งมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศ ติดตาม ดูแลและให้กำลังใจในการทำงาน ทำให้เกิดความร่วมมือของคณะทำงานแต่ละกิจกรรมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การประเมินผลระหว่างปฏิบัติงาน การหาจุดเด่น จุดด้อยของแต่ละกิจกรรม และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน ทำให้กระบวนการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น ส่งผลให้โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันผ่านการตรวจสอบและยกระดับคุณภาพโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 3 ดาว ประจำปีการศึกษา 2563 และผลการประเมินดังกล่าวยังพบว่า ด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะการดำเนินงานของโครงการได้มีการประชุมชี้แจงความรับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน และสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ได้อย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ และเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้ รวมถึงจัดกิจกรรมตามโครงการได้อย่างเหมาะสมและตรงตามปฏิทินการปฏิบัติงาน จากผลการประเมินกระบวนการของโครงการสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ แปลงล้วน (2563) พบว่า ผลการประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบติดตาม และด้านการปรับปรุงแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลัยรัตน์ สุขขาว (2561) พบว่า ผลการประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลตรัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินผลผลิตของโครงการ พบว่า

4.1 พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน และคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้วางแผนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน มีการประชุมให้ทุกส่วนเข้าใจตรงกัน กิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีความพร้อมด้านปัจจัย มีกระบวนการปฏิบัติที่ชัดเจนและเหมาะสม สำหรับการจัดการเรียนการสอนครูได้สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนได้จัดทำโครงการคุณธรรมทุกระดับชั้น การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมต้องทำต่อเนื่องและสม่ำเสมอ บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น การแต่งกาย การพูด การไหว้ ทักทาย และผู้ปกครองถือว่าใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด คอยชี้แนะ ตักเตือนเมื่อกระทำผิด ปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี ตลอดจนบุคคลในชุมชนได้เอาใจใส่ อบรม สั่งสอนตามโอกาส ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ปฏิบัติตนจนเป็นนิสัย มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่สังคมยอมรับ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Willems, Denessen, Hermans & Vermeer (2012) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบุคลากรที่เป็นตัวอย่างในด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นแบบอย่างพลเมืองที่มีคุณธรรม ซึ่งพบว่า การเป็นแบบอย่างของครูในด้านคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนานักเรียน ดังนั้นครูจึงเป็นต้นแบบด้านคุณธรรมในการช่วยให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่ดี ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนยังพบว่า 1) พฤติกรรมด้านคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ทั้งนี้เนื่องมาจากยังมีนักเรียนบางส่วนที่ยังไม่กล้าแสดงออกหรือแสดงความคิดเห็น ไม่สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง รวมถึงการทำกิจกรรมหรือปฏิบัติงานที่ทำทลายความสามารถของตนเอง 2) พฤติกรรมด้านคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความมีน้ำใจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนบางส่วนยังขาดการรู้จักแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สิ่งของให้กับผู้อื่น รวมถึงการเสียสละเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมความมีน้ำใจอาจจะยังไม่มีหลากหลาย และ 3) พฤติกรรมด้านคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จิตสาธารณะ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะอาจจะยังไม่ครอบคลุมตามประเด็นด้านจิตสาธารณะ รวมถึงระยะเวลาและสถานที่ในการจัดกิจกรรม ซึ่งมีข้อจำกัดในบางช่วงเวลาตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) จึงส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมอาสาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมได้ตามที่กำหนดไว้ จากผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของชูชาติ แปลงล้วน (2563) พบว่า ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน กลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน กลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน และกลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน ที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามแผนการดำเนินกิจกรรม สามารถปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา นักเรียนมีโอกาสคิด ตัดสินใจ และเลือกปฏิบัติด้วยตนเองตามความเหมาะสมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม รวมทั้งสามารถนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ได้รับจากโครงการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในส่วนของครู

ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน มีความรู้สึกที่ดีต่อพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน จึงทำให้มีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการยังพบว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอกิจกรรมหรือปรับปรุงกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในเสนอกิจกรรมต่าง ๆ แต่ยังขาดการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหรือร่วมหาแนวทางในการดำเนินงานในบางกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น จากผลการศึกษาความพึงพอใจดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ แปลงล้วน (2563) พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลย์รัตน์ สุขขาว (2561) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 โรงเรียนควรนำกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ประสบความสำเร็จมาจัดกิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรมด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเองและจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมครอบครัวคุณธรรม นอกจากนี้ครูควรติดตามผลและสังเกตพฤติกรรมหลังจากที่นักเรียนได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ว่ามีพฤติกรรมใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

1.2 โรงเรียนควรจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากขึ้น โดยให้มีการปฏิบัติกิจกรรมในกิจกรรมประจำวันประจำสัปดาห์หรือกิจกรรมในโอกาสสำคัญต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มที่และสม่ำเสมอ

1.3 โรงเรียนควรทบทวนแผนการดำเนินโครงการว่า มีบุคลากร สถานที่ แหล่งเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณเพียงพอเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งโครงการอาจมีความเสี่ยงหากโรงเรียนมีบุคลากร สถานที่ แหล่งเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณไม่เพียงพอ

1.4 ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในครอบครัว ชุมชน และสังคม เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและมีกระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ที่สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และสอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน รวมถึงบริบทของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานมีความเหมาะสมและเกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินโครงการมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ตามรูปแบบการประเมิน CIPPIEST คือ ส่วนขยายของรูปแบบการประเมิน CIPP โดยปรับขยายการประเมินผลผลิตของโครงการ แบ่งออกเป็นการประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิภาพ การประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อของสิ่งที่ได้รับการประเมิน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- จิระพงษ์ สุริยา. (2563). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสรรพวิทยาคม. *วารสารครุสภาวิทยาจารย์*, 1(3), 68-78.
- ชูชาติ แปลงล้วน. (2563). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(7), 379-393.
- นฤมล วิทญานันต์. (2562). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 2(4), 97-107.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- มาลัยรัตน์ สุขภาว. (2561). รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลตรัง ปีการศึกษา 2561. โรงเรียนอนุบาลตรัง.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2560). *กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ทำอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ*. สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มาตรฐานและตัวชี้วัด*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). *แนวทางการประเมินคุณธรรมของผู้เรียน (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2557)*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุรัชย์ มีชาญ. (2547). ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 10(2), 113 - 126.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation Theory, Models and Applications*. Jossey-bass.
- Willems, F., Denessen, E., Hermans, C. & Vermeer, P. (2012). Students' perceptions and teachers' self-ratings of modelling civic virtues: An exploratory empirical study in Dutch primary schools. *Journal of Moral Education*, 41(1), 1-17.